

A DEBRECZENI M. J. R. TUDOMÁNYEGYETEM
JOG ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARA.

ÉRT.: 1918 FEB. 8.

295 szám.
1917-18

Előirat:.....

Utóirat:.....

Bizálalra ajánlatok:
Dr. Kovács György és
Dr. Teyre Gyula
egyetemi tanár urak
Debrecen, 1918 február hó 8-ai
Bánkai
e. i. dékán

Salvator Viluos.
*109 * 110 pulo'*

7 27 10

A disszociáció elfogadom; Tisz-
telegem, mint, az intelligenciában
Ez a köré' Ezzel tudom.

7/8. 1918.

Prof. Kovács

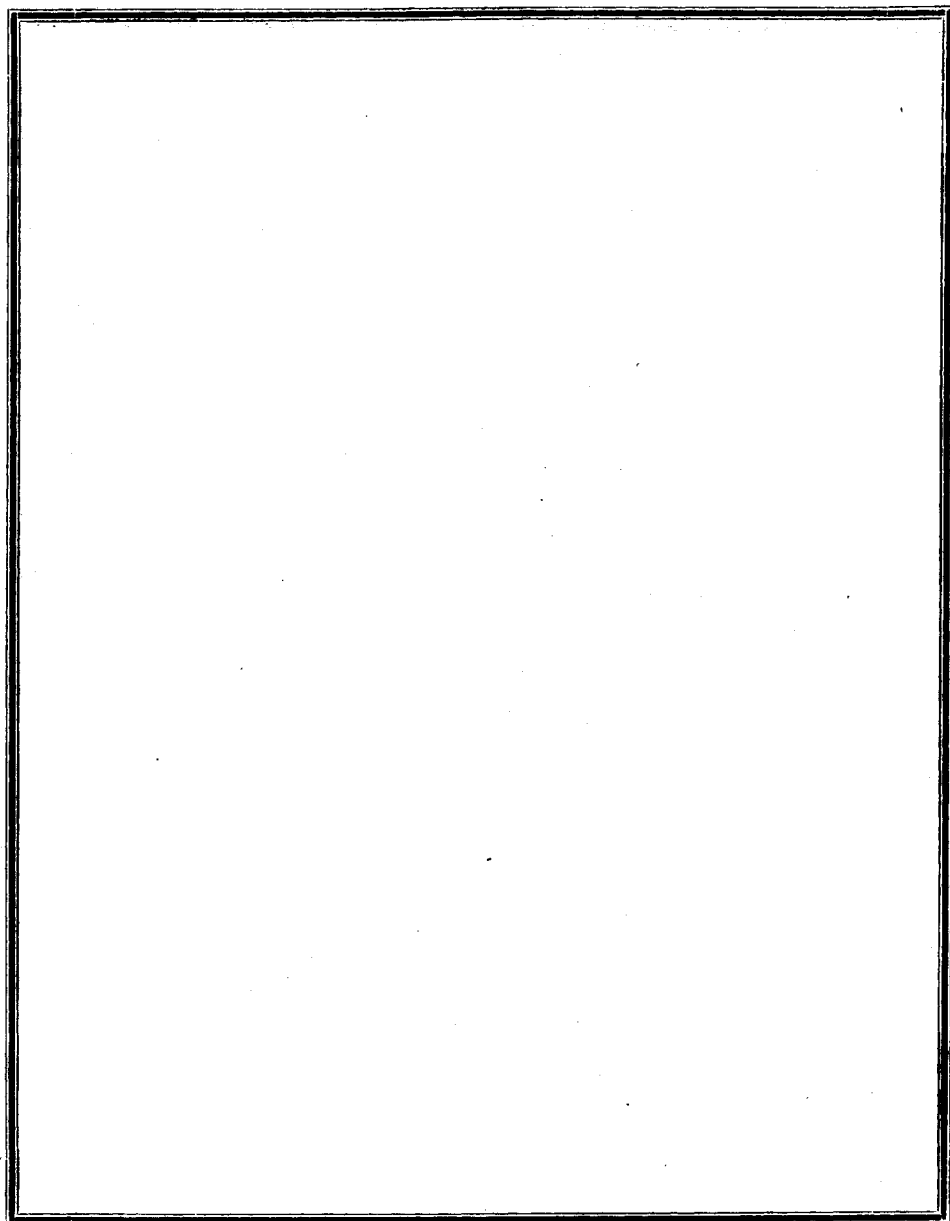
tyfogytva

Debrecen, 1918. febr. 11

H. Fegyver

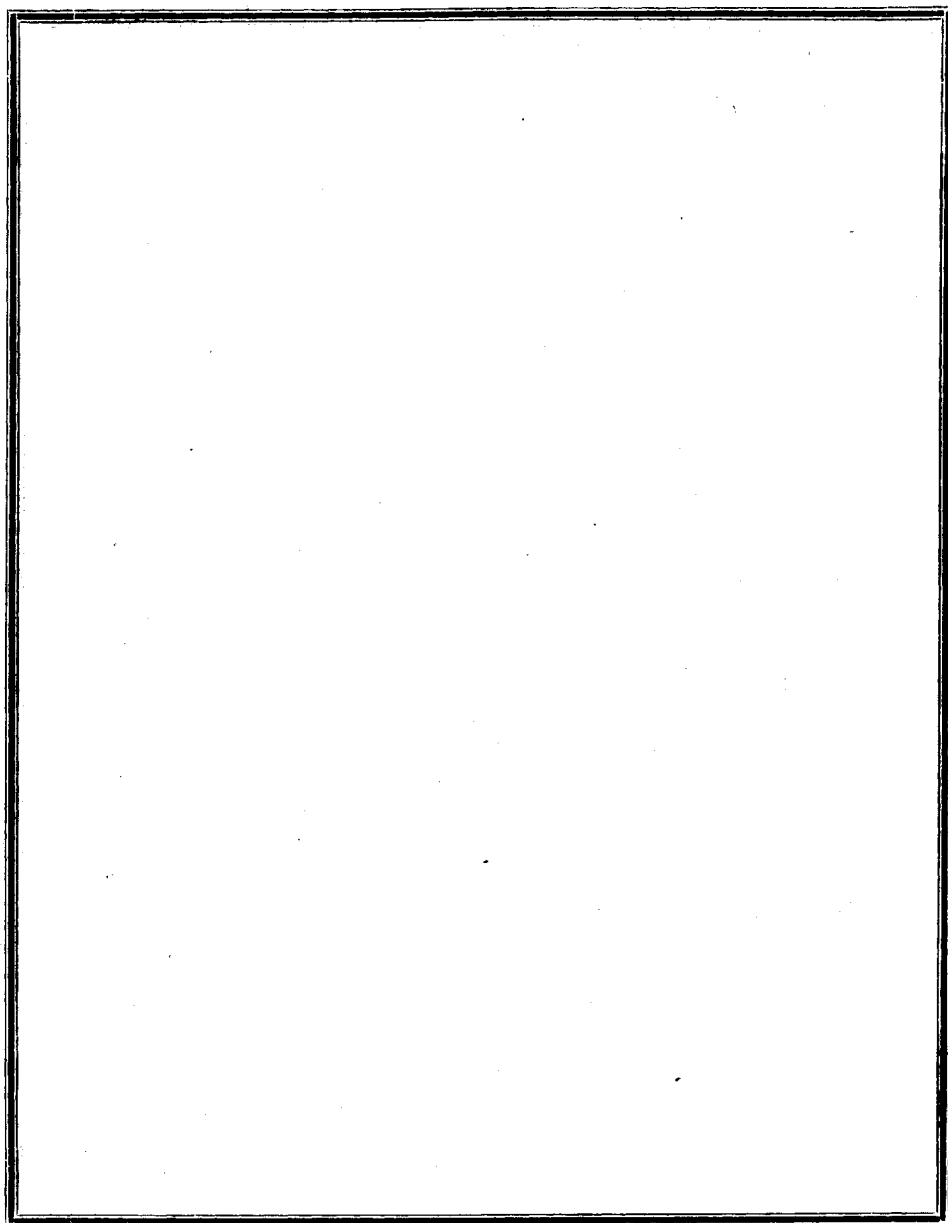

Államtudományi felavató
értékesítés a társadalmi gaz-
daságtan és szociológia
köréből.

A

sztrájk és jelentősége.

A társadalomban élő egyén számára a létért való küzdelem nem más, mint küzdelem, harc a megélhetés, a fennmaradás garádjáig és társadalmi feltételeinek megteremtésére. Míg a természet szervei általában csak a megélhetésnek természeti előfeltételeit kénytelenek megteremteni és biztosítani, addig a társadalomban élők részére a létért való küzdelem két irányú harcot jelöl fel: egyrészt a természeti erők, a létet és emberi életet fenyegető elemek elleni kü-

delmet és vidékezést, másrészt biztosításait azon feltételeknek, amelyek egészükben a társadalomban élés lehetőségét adják meg.

A primitív államban az egyén erre küzdelmet vagy egészen egyedül, magára hagyva, vagy pedig kisebb körzetekben családokban, nemzetségekben és törzsekben vívja meg, hasonló kisebb körzetekkel szemben. Minthogy azok a természeti feltételek, amelyek az emberi létnek keretei és alapjai nem mindenütt teljesültek fel olyan mértékben és

kiterjedésben, hogy minden egyes
 egyén életfönntartása biztosítva
 legyen, természetesen, hogy az egyé-
 nek, illetve társadalmi körzetek
 állandó harcokat vívnak egy-
 másával ezen előfeltételek meg-
 szerzéseire. A primitív államban
 ez a küzdelem a legelőré, a
 vadászterületért stb. stb. megy
 végbe. Az emberi szükségletek
 fokozódásával és a kultúra ki-
 fejlődésével a létérti küzdelem-
 nek csak a módja, és a kivi-
 tele megy át változáson és mu-
 tat emelkedést és socializálódást

a küzdelem maga axontan
mindvégig megmarad az emberi
társadalomnak minden élet-
irányon keresztül vonuló princi-
piális jelentőségű fötüneménysze-
gyaránt.

A primitív államokban a
léteit való küzdelemnek for-
mája és megnyilvánulása tu-
ladonképpen a család- törzs és
nemzetiség közötti harcok és sur-
lodások. A fejlettebb társadal-
mokban is az állammai szer-
vezett emberi asszociációkban a
küzdelemnek egy részét az állam

vállalja magára és annak hat-
 hatós keresztülvitele, valamint
 az élet emberi előfeltételeinek
 biztosítása érdekében az államn
 szervezkedik erre a küzdelemre. —
 Az önvédelmet a fejlettebb társ-
 ságakban nem az egyén
 egyedül, hanem az államn
 típusok végzik el egymás kö-
 zött. A hiború, mint az emberi
 élet egyik kihalni nem akaro-
 sít fejlődésben lévő alapszele-
 nége ma is a maga egészében
 szolgálja az emberi körzetek, lé-
 tét való küzdelemének megvívá-

sőt és az élet a fennmaradás, a
fajfenntartás és fajfejlesztés törekvé-
sének megvalósítását. – De az e-
gyes állami kereteken belül továb-
bi ellenérdekek és csoportosulások
kepződnek s állanak egymással
szemben, mint megannyi harcos
fel a létet való kiűzdelem meg-
vívására. Az egyén boldogulása
ugyanis számtalan gazdasági
és társadalmi szükséglet meg-
valósulását kívánja meg.

Obvinthogy természetörvény,
mivelint minden egyén részére,
eltekintve a természeti létfeltéte-

lektől a társadalmi és gazdasági tényezők nem állhatnak egyenlő mértékben rendelkezésre, sőt mindig vannak számszerűen olyanok, akik a feltételek bitokciból kizárhatók, a társadalmi élet is ellenérdekű csoportokat, egymással szemben álló harcos tömegeket mutat fel. Az egy érdekűk és egy törekvésűek egyesülnek, mert az a küzdelem intenzitását biztosítja.

Mivel nagyobb mértékű az egyik oldalon az egyesülés, an-

nál nagyobb mértékben követeli
 meg a harc sikeressége az egye-
 sülést a másik oldalon is. Így
 a harc vonalaink száma csökken,
 de azoknak kiterjedése folyton-
 folyvást fokozódik. Az így kiala-
 kuló és kiterjedő állagellen-
 tét az állam a maga szervező
 és rendfenntartó hatalmával
 szabályozhatja, korlátok köze-
 rittheti, de még nem szüntet-
 heti. E küzdelmek az emberi élet-
 nek és társadalmi tudományok-
 nek természetörvény szerű lénye-
 gét alkotják. Egyben alapját is

biztosítékát képezi minden emberi
 fejlődésnek és kulturális halad-
 ásnak aranyában, amennyi-
 ben az állam erre küzdelme-
 ket kellően szabályozni és ural-
 ni képes. Utópisztikus törekvés,
 amely egyáltalában nem felel
 meg az emberi fejlődés szem-
 pontjainak, hogy a küzdelemnek
 megakadályozzuk. A küzdelem, a
 szabad verseny minden időben
 leghatalmasabb terjesztője és leg-
 erősebb emelője volt minden
 fejlődésnek, haladásnak, tökéle-
 tesedésnek. A társadalmi küz-

delemnek végső határait az áll-
 lam büntetőparancsai szabják
 meg. A büntetőtörvényi rendel-
 kezéseken belül azonban a kü-
 delemnek szabad tér adatik. —

Az egyesülés egymagában,
 militáris törekvések és jelenségek
 nélkül nem alkalmas és nem
 legendás a létét való kiűze-
 lenn sikeres megvívására. — E
 társadalmi osztályok ezért nem-
 csak vidékezők, hanem egymás-
 sal szemben támadók is les-
 nek. A dolog természetében fe-
 szik, hogy támadással mindig

az az osztály lép fel, amely a
 létfeltételek és a boldogságig meg-
 szerzéséhez szükséges tényezők
 teljes hiányában működik. Így
 keletkeznek és zajlanak le a
 sztrájkok, az újabb kori gárdal-
 kodó társadalomnak minde-
 nütt jelentkező jelenségei gya-
 nant, — azt a célt szolgálva,
 hogy a munkájukból élő tár-
 sadalmi osztályok a munka-
 adókkal szemben magasabb
 munkadíjat, kevesebb szol-
 gáltatásbeli áldozat kötele-
 zettségét és a munkakivételnek

leányelmesebb keresztváltótét biztosítsák.

Próbá a sztrájk kétségtelestől az újabbkori gazdasági fellendülésnek, és különösen a kapitalizmus társadalomnak egyik legjellemzőbb gazdasági és társadalmi tünete, találkozásunk vele a megelőző századokban is.

Az O.-kor szabvány-rendszerrel gazdálkodó társadalma mellett a sztrájk, mint mai értelemben vett gazdasági jelenség, természetesen föl nem található. A szabvány jog nélküli leány, a kinek a külsőlemre sem joga,

sem módja nem lehet. A rabszolga nem egyesülhet, nem szervezkedhetik és nyílt harcot a rabszolgatartóval szemben föl nem vehet. A rabszolga-országy küzdelme csak látszólagban nyilvánulhatott meg, amely a társadalmi renddel szorosán egybefüggő gazdasági intézmények fölforgatására törekedett. A hűbéri és jobbágytársadalom hasonlóképen nem produktívabb a sztrájk-nak mai értelemben vett jelenséget. A szociál és mun-

kájjával megelégedő hűbéres,
 vagy jobbágyként minden
 létfeltételét a földesurától vagy
 hűbérurától biztosítva kapta
 munkája ellenértéke gyaránt.
 Itt külsőlelről éppen úgy nem
 lehetett szó, mint a rómaiak
 társadalomában. Itt a hűbéres
 vagy jobbágykénti életkörülményeinek javítása céljából
 a földesurakkal nyílt harcot
 folytató, a fennálló társadalmi
 rend szerint ez társadalmak
 és a jogrend fölfordításának
 minősítettett, nem pedig gar-

classégi küzdelemnek.

A szabad munka ismeretével azonban a munkás a munkaszervezés létesítésével az öncilló szervező fél jogait kényszerrel lett fölvállalni. A munkabélelés feltételei rendszer mellett nem törvényileg és önkényileg vannak előszabva, hanem a kereslet és kínálat gazdasági nyomásai alapján eredményeként jelentkeznek. A munkában való szabad beépítés és kilépés jogainak megadai-

sával az állam törvényileg
elismerte a munkások egyesü-
lésének szabadságát, gazdasági
érdekei megőrzésére is azt
az elvet, hogy a munkás olyan
életért s olyan feltételek mel-
lett bocsátja rendelkezésére
a munkaadónak munkáját,
ahogyan akarja. Ugyis kérdés,
hogy ezen akarat mindig
determinált. Determinálva lesz
az emberi élet azon szükség-
szerű követelményei által, a-
melyek az egyént az élet-
működésével természet törvény-

szertülleg szorítják és amelyek teljes függetlenségét és a szó metafizikai értelmében szabad akaratelhatározást nem engednek. A sztrájk a mai társadalmi és gazdasági berendezkedés mellett tehát a munkások társadalmi támadása gazdasági helyzetének javítása érdekében. Ezt megelőzi a munkások szervezkedése, osztályba tömörülése és mindezeket kötelező osztályrend általános elfogadása.

A sztrájk ösvedeti formája

tulajdonképpen pillanatnyi
 egyetemes és szerveetlen mun-
 kásokrak. Ezen intélemben
 a középkorak és az új kor
 elejeinek végei tulajdonképpen
 nem harsos szervezettek, kelet-
 kezésükönél fogva. Harsos ser-
 vezetkei csak a véget ért se-
 reltem, vagy ^{az} rendkívüli ellenük
 irányuló (akcióval szemben
 szükségessé váltott reakció ir-
 tal valóak. Ugyan ebben az
 időben is az a feltétele, hogy
 az ilyen szervezeteknek mi-
 litáris aktszai az összekövés-

séssel és a létszámaikkal határos vétségek gyanánt tettek elbírálva.

Az industrialismus fokozódásával ezek a pillanatszerű egyesülések állandósulnak. Míg a munkásoktól, óriási mértékben szaporodik és egy szainancil fogva is tekintélyes társadalmi rendet képez. Az egyesülés, amely kezdetben csak személyek tömörülésre, később apróbb vagyoni erők tömörítését idézi elő. A munkásoktól ilyképen lassan —

keint egy olyan vagyoni erőt
 tömörít össze, amely a kapu-
 talista társadalomban is nem
 éppen jelentéktelen szerepet
 játszik. Ez a kifejlődés a
 XIX. sz. társadalmi és gazdasá-
 gi életének egyik legvitat-
 masabb ~~leg~~ karakteristikuma.
 Amint a munkamegosztás tö-
 keletesedése folytán a külön-
 böző iparágak egymástól szí-
 jel válnak, olyan mértékben
 válnak szíjjel és tömörülnak
 szervezetekbe az illető iparágak
 munkái.

Milyen az állatok folyto-
 nos és növekedő fejverkezése
 a béke állapot fenntartási-
 nak és megerősítésének egyik
 leghatásosabb biztosítéka,
 ugyan szörjék jelenségei terén
 is megállapíthatjuk azt a
 tendenciát, hogy minnél na-
 gyobb az egyes munkássze-
 reteknek hűvös aktusokra
 való felkészültsége, annál
 gyakrabban sikerül az ellen-
 tétes gondolatiggi szünetelés-
 nek szörjék nélkül való el-
 intezése és így a békának

háborús jelenségek nélkül való
 megvalósása. Benjamin Brown
 statisztikai adatokkal mutat-
 ja ki az angol hajóépítési
 iparból vett összeállításokkal,
 hogy a munkás szervezeteik
 erősödésével párhuzamosan e-
 gyenes arányban nőttek a
 sztrájkok száma. A dolog
 természetes és ítéhető. Nagy a
 kezdetlegesebb, kevésbé szerve-
 zett és kevésbé öntudatos munk-
 szervezeteik könnyelműen és
 meggyőződéssel mondják
 ki a sztrájkot, egyrészt azért,

mert az eshetőleges időkorlátok
 száma és hátrányos követke-
 mények kiterjedése nem mutat-
 hat olyan pusztító és eljcsztő
 képet, mint egy hatalmasabb-
 munkás szervezetnél, másrészt
 azért, mert minél hatálma-
 sabb a szervezet, annál nívó-
 sabb annak organizációja is
 annál nagyobb a megfonto-
 lás szükségessége. A mellett a
 jól szervezett ipari tömörüle-
 sekben csak olyan fejlődéseket
 és csak legvégző esetben
 mondják ki a tényeket, amely

az illető munkásságot érté-
kese principialisan is évek
hossza során ki lehet és pra-
gmatikailag. Így a Lancashire,
1893. évi gyámsági törvény, amely
20 heten át tartott, mai napig
sem lett megismételve és a ve-
szély annak megismétlésére
ma huxa extendő után sem
aktuális és fenyegető, mert a
törvény az egész iparágban
megszólva láthatatlan időre
teljes nyugalmat és konsolidációt
biztosított. Az ugyanevű
Brooklands Agreement, amelybe

annak idején a munkások és munkaadók kölcsönösen elfogadott beiskolázukat belefoglalták, önmagukban hordják mindennemű biztosítékait egy esetlegesen kitörhető sztrájk elkerülésére.

Ezen „Agreement” létesítésénél egy a munkások, mint a munkaadók részéről a legkomolyabb és legelhatározottabb átvétellel jutott érvényre kölcsönösen a törekvés, hogy a jövőben hasonló sztrájk lehetősége ne legyen. - 1905-ben

fenyegetett, jobban mondva ki-
 sejtett ismét egy strójk kitöré-
 seinek rene, azonban az Agree-
 ment-ben lefektetett elvek
 alapján teljes békéhez vezetett,
 a nélkül, hogy mindkét olda-
 lon lényegesebb áldozatok let-
 tek volna hozva. Az angol
 gyarmatainak fejlődéséből kétség-
 tellenül megállapítható az a
 tendencia, hogy az az iparáig
 fejlődésére és a munkások szoci-
 máinak kapcsolódására, a szoci-
 ális szervezetek szervezőjének töké-
 letesebbé és az állatvilágos kul-

turális érzék és intellektuális
színnel emelkedése lépésről-
lépésre csökkenő újabb strójk
kitörésének lehetőségét. —

Hogy a szakszervezetek fej-
lődése egyenes arányban áll
a strójkok lehetőségének csökke-
nésével, mutatja a német
nyomdász ipar és bányaipar
ipar kifejlődése is. A Deutsche
Buchdrucker-Tarif, létrehozása
volt az eredmény és létesítési-
ről ugyanaz volt a törekvése,
mint az angol gyapjú strójk-
nál, hogy t. i. a strójkok el-

kerüléseinek biztosítása tendenciaként átérezve és kifejezve egy a munkaadók, mint a munkások részéről.

De ezeken kívül egy az angol, mint a széniparban, amelyek az ^{európai} ~~kontinentális~~ kapitalizmusnak leghatalmasabb produktumainak jelenségei, számos olyan iparág van, amely 70-es évek óta sztrájkot nem ismételt. A béremelés elérére irányított sztrájk törekvések azért nem merülnek fel jól szervezett ipari szervezői-

ciók keretében olyan gyakran és
 olyan könnyen, mint kisebb
 szervezeteknél, mert ha egyszer
 az általános gazdasági fejlődés
 és jólét ~~egy~~ ténylető fokot (fokot), a
 munkások létfeltételei meglo-
 hetősen biztosítva vannak. Így
 körülmények között a biennelési
 apparátusok rendszerint nem
 elemmentáris, hanem képzelmi
 vagy fegyűzési szükségletek
 kielégítésére való törekvés ha-
 tára adható lehetnek.

Így a munkásszervezetek
 az idélt strófikok tapasztalatai

alappján reá jötték arra, hogy
 a termékek áldozatok árán ki-
 erőszakolt munkabérmelés sem
 eredményezi a munkássághoz
 anyagi helyzetének javulását,
 hanem rendszerint bizonyos te-
 kintetben felszabadító hatással
 van a költekezésre és a rend-
 szeres gazdasági élet és be-
 táis megbolgyatására. Ezen ál-
 lításunk kétségtelen bizonyíté-
 kot talál az angol munkás-
 hivatal kiadatásának sta-
 tistikai adataiban. Eszerint
 míg 1893. évben 783 volt a meg-

kezdett és jelentősebb sztrájkok
 száma, amelyekben 636. 386, mun-
 kás vett részt, és amelyekben
 körülbelül 31 millió munkanap
 lett elmulasztva és átsztrájkolva,
 addig 1904-ben csak 354 sztrájk-
 kot kezdettek meg, összesen
 87.000 munkás érdekeltiségével
 és az elmulasztott munka-
 napok száma mindössze
 másfél millió volt. De ez nem
 két kiragadott véletlen.
 A sztrájk által elmulasztott
 munkanapok száma u. i. szá-
 zályos lejtárral alakjában

folytonos esést mutat, amelynek számadatai a következők: 1894-ben az elmulasztott munkanapok száma 9 millió; 1895-ben 5, és fél millió; 1899-ben 2, és fél millió; 1903-ban 2 millió háromszáz ezer és 1904-ben 1 millió 450 ezer.

Ugyanex a törvényserűség kimutatható a német iparstrájk-statisztikájából is. Ha Németország strájk-statisztikai adatait az angol adatakkal összehasonlítjuk, kétségtelenül meg kell állapítanunk,

hogy Keintorosszigban lényege-
 sen nagyobb számban fordul-
 nak elő a sztrájkok, mint
 Angliában. Isak a háború előtt
 két extendő adatot, kiibővö-
 sen az óriás méretű angol
 bányásztrájk következtében
 mutatnak visszaesést az angol
 sztrájkadatok rovására, és a
 német ipar javára. Ennek oka
 is az általunk kimutatott al-
 ban az alap-gondolatban és
 tendenciában van, hogy a
 német ipari és gyári munkás-
 szervezete még mindig nem

mutatnak olyan nagy kiterjedésű körzeteket, mint az angol ipar.

A sztrájknak mint gazdasági és társadalmi jelenségnek történeti kifejlődésétől kezdve kezdő ezen kívül még az arché és tendenciái is, hogy a támadó sztrájkok, vagyis azok, amelyek a munkások kezdeményezésére, folyton-folyvást apródnak és a keresztül harcolt sztrájkok nagyobb részét mindenképp az ún. védkezési sztrájkok képezik.

Magából azon körülményből,

hogy a vidékesi sztrájkok a tai-
 madó sztrájkok rovására nagyobb
 arányban mutatnak, kétségtelen
 bizonyíték arra, hogy a
 létét valódi küzdelemnek sztrájk
 formájában való megnyilvánulása
 a megvívás módjában
 és külső hatásaiban egyhülelt
 és megegyeztet mutat. Ugy a
 korábbi sztrájkok főszerepe a
 munkások szolidaritása, ön-
 megtorgatása és kitartása és
 minthogy így a sztrájkok csak
 óriási nélkülözésekkel voltak
 megvívhatók, természetesen, hogy

azok alaphangja is hasonlóan
mindenkör és végletekig elkesere-
dett: és kétségbe esett volt.

A szakszervezetek vagyoni ere-
jeinek növekedésével párhuzamo-
san a sztrájk is mindinkább
mint a gazdasági erők küzdelme
jelentkeznek s alapját nem a
nélkülbőlésnek képezik, hanem a
szakszervezetek taktikájának is va-
gyona. Így a sztrájk is, mint a
modern hadviselés pénzügyi ope-
ratio formájában nyilvánul
meg. És a küzdelem egyben fö-
tekony hatásral van a sztrájkok

számainak növekedésére is. A munkaadók ugyancs is merveik a munkásszervezetek anyagi viszonyait, és a munkások finansziális kitartásainak mérvét is lehetőssé-
 gít, — sokkal nagyobb megfontolással is körültekintéssel be-
 csútkoznak be hancba. Addig
 míg a sztrájk sikereinek alap-
 jait a munkások egymás önfelát-
 dozásra képezték, a munkaadók
 a nagyobb vagyoni erő és ki-
 tartás tudatában könnyebben
 engedtek az ellentétet kesyis-
 tőre. Abban az esetben a szerveze-

tek vagyoni erejeinek tényre egy-
 mágyában igen sokszor teszi a
 stratégiai elkerülhetőséget. A német
 szakszervezetek 1905-évi kölni
 kongresszusán ehhez képest ki-
 lett mondva az az alapelve,
 hogy a stratégiai sikereinek be-
 tosításához egyedül a tagjai-
 rubrikák arányos növelése vezet-
 het. Végsőként kimondották
 továbbá azt, hogy a stratégia-
 alapnak olyan felhalmozódá-
 sát tartják a szakszervezetek
 sikeres működéséhez szükséges-
 nek, amely mellett a stratégia-alap

a rendszer munkabéit elérő vagy
legalább megközelítő segélyek
nyújtására képesíti a szervezetet.

A nemzeti szervezetek segélye a
háború előtt strójk eseten kívül
általában nem haladta meg a
heti 15 márkát. Ellenben az
angol nyomdász-szervezet, heti
strójk-segély címén egy font-
sterlinget irányoz elő és fizet ki.
A skót szervezetek között pedig
olyanok is vannak, amelyek a
strójk első hat heti időtartam-
án keresztül az átlagos munka-
bérösszeget fizetik ki. Készenfekvő,

hogy minél nagyobb a sztrájk-
 alap segítőképesége, annál hat-
 hatósabb a sztrájk eredménye.
 Emellett a szervezetek gondos-
 kodniuk arról is, hogy idegen
 munkások bevonása által a
 sztrájk sikere megduisítható ne
 legyen. Utóbbiakban
 azonban már maga a teljes
 felkészültség biztosítja a sztrájk
 hatását. A sztrájk ugyanis, bá-
 mennyire indokolt is lehet a-
 dott esetben, a nemzetragyon
 övési hársításával is tetemes
 energia-mennyiség veszendőbe

menésével jár. A szervezeteik teljes anyagi és erkölcsi felkészültsége a nemzetügyre a hávosoldástól megmentti, és a munkások törekvéseit, ha azok indokoltak és méltányosak, mégis sikerre vezeti.

A szociális intézményes szervezettel természetesen egybe van kapcsolva az a felfogás, amely a jogos iridokból, keresztülvezetett szociálisokkal szemben a szociális tövöket megvetéssel sújtja. Kétségtelen, hogy ez irányban sok a tulhajtás és

igazságtalanság és exaltál sok tekintetben török meg a teljes munkássábadásig ideájak. Akadémiai kíváncsiak voltak, hogy a strajk a részben is minden tekintetben a jog és erkölcs határai között maradjon. Am ez is csak utópia, mert a strajk háttér felensége és így nem lehet jogszítés és igazságtalanságok nélkül.

A strajkok eredményét leíró gesen befolyásolja az az appreciáció, amelyet a strajkra vonatkozólag a magányjogi és

forgalmi jogviszonyokban a bi-
 róságok vallanak. Addig ugya-
 nis, amíg a bíró döntések azt
 tartalmazzák, hogy aki nem
 szállt, vagy nem teljesít szer-
 ződés szerző, s viselni köteles a
 szerződés szerző minden követ-
 kezményét még akkor is, hogy-
 ha a szállítás, illetve teljesi-
 tés kimaradása is késedelem
 nélkül volt és visszavet-
 hető, – a bíróságokat szükség-
 képpen erőszakosabbakká teszi
 s a munkások alkalmait rend-
 szerint reakcióval továbbítja, meg-

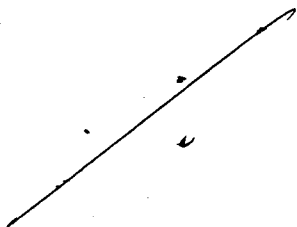
Biztosabb befolyást biztosít a
 gazdasági küzdelmeknek, ha
 a bíróság azt az állásponthoz
 foglalta el, miszerint a stájk egy
 olyan véletlen esemény, vagy
 nemzeti és magán, amelynek
 fennforgása a szállítási köte-
 lezet feloldását vetleníti
 teszi és a kérelmet a kereső-
 de megis kártérítési és egyéb
 jogkövetkezményei alól felmen-
 ti. A magyar bírói gyakorlat
 a vasúti stájk esetében es al-
 kalmaival mondotta ki azt a
 döntést, hogy a stájk a szállító

fel késedelemet vetlemeni tessz.

Természetes akorban, hogy-
 ker a sztrájk megtorlása gon-
 dolatokból indul ki, vagy eme-
 lyről döntést a szakszervezetek
 nem indvósölhetik nagy örömmel,
 mert ezáltal csökken a
 sztrájkosok a munkaadókra
 vonatkozó károsító hatása és
 kevesbédik ama visszatartó
 momentumok száma, amelyek
 a munkaadókat a sztrájkos-
 lók kívánságaiknak teljesíté-
 sére sarkítják, nehogy a nem
 szellítatból származó súlyos

jogkövetkezményeket elvárások
 helyén. Az államnak azonban
 a maga jogszolgáltatásaival és
 hatóságaival nem lehet végig
 egy-egy osztály egyoldalú osz-
 tálytörökveisei mellé állni. Ha
 egyszer ugyanis elfogadta azt
 az alapvetést, hogy a munkások
 és munkaadók közötti gárda-
 sági küzdelem a szabad ver-
 seny, törekvei szerint és rendszer
 a laissez faire alapelvein alap-
 jain folyjon le, úgy egyik osz-
 tályt sem szabad olyképen mo-
 tegatni, hogy az objektív jog-

rend seichnet senwedjen.

Förordsmärken:

1. Lombart Werner: Kapitalismen.
2. Navratil: Färsadalmi gærdasigtm.
3. Navratil: A gærdasigi ellet elenni
fielensegeri.
4. Fildes B.: Nemzetgærdasigtm.
5. Kerner B.: Ektrijk-statistika.
6. Stammler: Recht und Wirtschaft

A förordsmärken Enn ar i.) minn hælslan.
Hælslan; De modernu Kapitalismen. A 3/.
admirjälum ogfælunni. A 4/. minn veffan
mæli. E minn færligast, minn iðer minn eiga minn.
A 6/. minn sölif hælslan.

Þessi förordsmärken, hæg i minn hægast minn
minn ogfælunni minn iðer. Rög-Kornis